

ZOMBOR és VIDÉKE.

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI és SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.

helyben kézhez kerülve:
Egész évre . . . 8 ft.
Fél évre . . . 4 -
Negyed évre . . . 2 -

Hirdetéseket és nyitott közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árlagúkat szerint számít.

Kiadó hivatal:

Nadasch, Muzsik és Partlies
könyv- és könyvkereskedés
a város házában épületben, hová
az előfizetések és hirdete-
sek küldendők.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.

vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 8 ft. 60 kr.
Fél évre . . . 4 - 30 -
Negyed évre . . . 2 - 15 -

Hirdetéseket lapunk száma-
ra a fivarosi várművel
minden nagyobb külhalmi
hirdetési irodák elvállalnak.

Szerkesztőségi iroda:
Széchenyi 106. szám,
hová minden a lap szerle-
lését illető közlemények
küldendők.
Bérmunkásoknak nem
fizetünk, akik a lapunk
sorsát adták vissza.

Megjelenik minden héten kétszer: Vasárnap és Csütörtökön.

Szerkesztővel értekezhetni: naponta délelőtt 11 órától 12-ig.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Minden csütörtöki számhoz egy felívre terjedő könyvalakjában nyomott „regény-csarnok” csatolódik melléklet gyanánt.

A kvalifikáció.

Egy törvényjavaslat fekszik a képviselőház asztalán, melyet pártkülönbség nélkül minden igaz hazai színter örömmel üdvözöl. Ha áll az, hogy csak a törvények s csak a jó törvények boldogítják a nemzetet, — akkor ez a törvényjavaslat kiválólag alkalmas arra, hogy áldásdus hatással legyen hazánk népeire.

Ez a javaslat nem más, mint a tisztviselői kvalifikációja.

Az a nép vagyunk, melynél a „sógorság-körműködés nem boldogság”. . . Nálunk a protekció és a nepotizmus sokkal fogékonyabb talajra talált, mint bármely más országban. Az authonómikus közigazgatás pedig nem egyéb, mint egy családi hatalom, mely áldásait csak a család tagjaira árasztja szét, ellenben a családon kívül állóknak csupán árnnyoldalai maradnak meg.

A ki nálunk mágnásnak született, annak elvitathatatlan joga volt a főispáni méltósághoz, ha pedig gazdag közbirtokos család tagja volt, akkor e révén aspirált szolgabírói vagy alispáni állásra.

Az üres feji gavallér, ki odahaza elsöben is tudott apai s anyai örökségét, szorult helyzetét azpai segített, hogy beállott közigazgatási tisztviselőnek. A nagybátyja főispán volt, a sógora alispán, a keresztapja szolgabíró s így tovább. Amelkül, hogy csak fogalma lett volna a közigazgatásról, annak egyik főfaktorra lett, s bárha évtizedeken át gyakorolta is hivatali hatalmát, abból azért csak annyit értett, mint annak előtte.

És ennek folytán közigazgatásunk mind zilál-

tabb lón, úgy hogy végre önkényt merült föl a kvalifikáció kérdése.

Ez hivatva volna a bajon segíteni. Meggátolni elsöben is azt, hogy éretlen fickók, üres feji gavallérok a sógorság-körműködés révén hivatali nyereséssének. De még egy fontosabb hivatása van. Hazánk el van árasztva ügyvédekkel, kik mintán a törvény egy s más előnyt lassanként megvont tőlük, a legszomorúbb existentialis viszonyok között tengednek. Egbeikialtó igazságtalanság szól ki e tőnyből. Az ügyvéd rendkívüli fáradságok s küzdelmek árán jut diplomájához. Éhezik, fázik s dolgozik érte. Mikor aztán megszerezte, ki van annak téve, hogy újra éheznek, fáznek s dolgoznak.

Imen eréd aztán az a korrupció is, mely az utolsó évtizedben az ügyvédek között lábra kapott.

A becsület után nem tudtak megélni s könyserítve voltak gazdasággal szerezni existenciát. A bünyvadi statistika erre nézve ekklatáns adatokkal szolgálhatna.

A kvalifikáció ezen is hivatva volna segíteni.

Az ügyvédi pályának oly tág teret nyit, hogy becsületen uton mindenik meg fog élni, ha szorgalmas lesz. Nem kell, hogy iródat nyisson, várva a nem jelentkező klienseket hanem közigazgatási tisztviselővé lesz, melyhez megkívántatik már ezentul az a kvalifikációja.

A törvényjavaslat tízesesen elsorolja az egyes hivatalokhoz megkívántató kisebb-nagyobb mérvű kvalifikációt. Egészen alaposan intézkedik s nem feledkezik meg azokról sem, kik pályájuk bevégzése előtt jutnak oly helyzetbe, melyben azt tovább nem folytathatják.

Igy pl. sokan vannak, kik hosszas küzdelem után az államtudományi vagy jogtudományi államvizsgát leteszik, de tovább minden buzgóságuk dacára sem képesek haladni. E vizsga letétele a jövőben kvalifikálni fogja egy oly állás betöltésére, melyből tisztességesen meg fog élni.

Igaz ugyan, hogy ez a kvalifikáció éppenséggel nem nyitja megnyitja garantiát arra nézve, hogy az illető kellekőp be fogja tölni állását: mert hiszen jól tudjuk, hogy a közigazgatás minden ágazata önálló tanulmány igényel, s adhoz nem elégséges a romai jog, nemzetgazdaság, közjog stb. tudása. De annyi tagadhatatlan, hogy az eddigi módhoz képest valóságos áldás az hazánkra nézve, mert ha egyebet nem, de tisztességes, tanul, madoros tisztviselőt kapunk, a ki semmi esetre se blamáhatja magát úgy, mint egy tudatlan fatuskó a kit a protekció ültetett be hivatalába.

A kvalifikációtól méltán várja nemzetünk közigazgatásunk javulását s ezzel együtt számos társadalmi miseria orvoslását.

Medgyaszay István.

Egy derék hazafi s kiváló szakértő ragadott el korunkból a halál.

Medgyaszay István, a Duna-gőzhajózási társulat volt igazgatója, hosszú szenvedés után ma éjelen meghalt. Széles körökben ismert, általánosan becsült s kedvelt férfi volt, ki évek hosszú során át állt a fovaróban azon hatalmas vállalat élén, melynek főereje Magyarországon van.

A Duna-gőzhajózási társaság magyarországi ügyeit ő vezette egészen a mult év erejéig, midőn szélhűtés

Egy számár hátramaradt irataiból.

II.

(Kiadta Kallisztosz.)

Szép hölgyeim! Azt mondják a bölcssek, hogy ebéd után nem lehet okosat beszélni; lehet hogy igazuk van, bár sok bölcseszt találtam, kik ebéd előtt is úgy beszélnek, mintha már jollaktak volna. De én, a ki ebéd előtt is éppen oly nagy számár vagyok mint ebéd után nem sokat kockáztathatok.

Éppen felhagytam a körö nyelvessel, midőn egy matematikai tanár elmegy előttem, irtoztató gestikulációval tanult, illetőleg magolt valamit. Addig magolta, míg megtanulta, de addig már én is megtanultam, hadd ordítsam el: „Az egyenes vonalu háromszög bármelyik oldalának négyzete annyi () mint a másik két oldal négyzetének összege kivonva (-) ebből az utóbbi két oldal és a közbefoglalt szög cosinusának kétszeres szorzatát. Azaz: a² = a² + b² - ac. cos B . . .

„Ön matematikus; nem mondhatná meg hány számár van itt?”

— „Egy.”

— „Többen, többen uram, ha jól látok ketten vagyunk, és egyáltalán, mindig, és mindenütt egy számárval több van, mint a mennyi az talál, aki olvassa őket.”

— „Ah, ah! . . . Nem mondhatná kedves fülesem, mit ért Carnot az ő tantétével, melyet imént beverten?”

— „Azt érti hogy: „A platói szerelem bármily erős lángja, nem oly heves, mint az Epeuceistak gyönyörzetének legkisebb lobbanása, kivonva ebből az

A „ZOMBOR és VIDÉKE”
TÁRCZÁJA.

Csöndes este . . .

Csöndes este, kályhám tűze mellett,
Pipaszónd, — kedvem abba tellett, —
Hogy, a lelken messze, messze szálla,
Ábrándoknak álom-világába,
Szegegyezemre bevallok, hogy ottan,
Heh! egy feleségről álmodoztam . . .

Nem ám mintha már feleség kéne,
Azt se tudnám, mit csinálnak véle?
A világ be szük is, hó is lenne,
Ketten csak így lélegzhetnénk benne,
Milyen legyen? arra volt most gondom,
Hogyha egyszer meg kell házasodnom

Sügár termető, szép, barna lányka,
Epekedő, titkos mosolygása, —
Sötét, mely nézési szeme legyen,
Csupa érzés, vágy tekintetében,
Kedveltem egy nemes, tiszta lélek,
A mit beszél, csupa édes ének . . .

Megszeretem, tegyük: ő is engem,
Sejtj majd ő, — én is csak úgy sejttem,
Meg nem valjuk azt a világrét se, —
Szív a szívet magától megertse,
Emek aztán öröm s bűja lézen,
A mint írva vagyon sok regényben.

Vegül aztán a pap összerésztel
Kézüket és lészüknek egymással.
A sok áldást, a mit a pap ránk ad,
Lakodalmi czeremoniákat,
Alig-alig tudjuk végigvarni,
Kiváltképp most unalmas akarmi.

Vége lesz a lakodalmas napnak,
Éltégre is csak maunkra hagynak.
Olyan edes kínos tudatom van,
Füledhetem dölésben, csókban,
Enyém már most, mindezt szabhat nekem,
Mert az az én kedves feleségem . . .

Kályhám tűze inmost végsőt lobban,
Eleg is volt ábránd-világomban,
Közlemben fiatal házaspár,
Mezes hetekben is kívüláram már, —
A szomszédban gyereksírás hallik,
Bizon szép ez, jó is, — de csak addig . . .

Aphorisma.

Az élet oly hosszú,
S ezernyi gyönyörre,
Száz annyi öröme . . .
Nemelynek oly kesve.

Órom-gyönyör helyett,
A miénk csak kettő,
. . . Anit a sors vetett;
Remény és szenvedés. —

Amarant.

Tuk ray

örte s azóta folytonos szenvedés volt élete. Emlékpályája különben egyike volt a legmozgalmasabbaknak.

Született Bácsban 1819. január 26-án, hol atyja nagykereskedő volt. Atyja először a kereskedelmi pályára szánván őt, eleinte a bécsi politechnikumban végezte a felsőbb számtant, mechanikát, természet- és vegytant. Egy ideig atyja kereskedelmi iródjának dolgozott, aztán beutazta az európai kontinens nagy részét. Hosszabb ideig tartózkodott Olaszország gyárainban és nagy kereskedők házában, gyakorlati és elméleti ismereteket a kereskedésben, általában képessé tettek, hogy egy braziliai hajó supercargójává, azaz: a hajón levő árucikknek felügyelőjévé legyen. Egész hévvel adta magát ekkor a tengerészet elméleti tanulmányaira. Ekkor igen nagy esapás érte őt, apja tönkre jutott s most egyedül saját erejére kellett támaszkodnia. Eleinte gyakorlatiabb irányt vett.

A Duna-őrhajózási társaság szolgálatába állott 1842-ben, a hol nagy szorgalommal folytatta a tengerészeti tudomány tanulmányozását. Csakhamar megszerezte előjárói becsületét, a melhezbb feladatok megfejtésében mutatott képességével, a kötelesség teljesítésében, melyben mindeire a legnagyobb készséget, kitartást mutatta. Egy amerikai hajóskapitány alkuba beszállított vele, hogy mint tengerésztiszt Indiába tegyen utat, midőn egyszer felszólítást olvas hazajából, hogy a tengeren szülő minden magyar térjen haza a hazafi jánahajózásiak minél avatottabb emberekkel való el látásra. Mielőtt Medgyaszay Magyarországra jöhethet volna, 1843-tól kezdve két évig kellett az Alsó-Dunán szolgálania. Ekkor dolgozta ki az Alsó-Duna térképét, ekkor javaslai fokajátványának a Vaskapu alatti Dunán a vontató hajózást. Egy év múlva az akkori igazgató, Kudriaffsky es. kir. sorveti-kapitány a hajózási felügyelővé nevezte őt ki 1847-ben.

Ej hatáskörében új vállalkozásokat, a haladás és továbbfejlesztés tervét dolgozta ki. Javaslatát közül említnék néhányat: a tiszai hajózási Szegedről Szolnokra és Tokajra, a marosi hajózási Aradra, a bécsaustornai hajózási Temesvárra, a szávi vontató-hajózási, a vontatási kiterjesztése a Dunán, az orvicsiai kútino nagyközömbányok megvásárlása, a társaság uszályhajójának oly száma szaporítása, hogy az evezes hajókon való gabonaszállítás leszorúljon a versenyteréről. Medgyaszay érdemei elismerésül a felsőre a királyi tanácsosi címmel tüntette ki. Neki határozottan sok érdemei vannak a Dunaőrhajózási magyarosítása körül, bár azt kívinni nem tudta, hogy a magyarországi vállalat teljesen elküldöntessék a bécsirol s önálló igazgatóság alá kerüljön. De ez talán nem sokáig fog várni magára. A társaság, tekintettel a Medgyaszay érdemeire, betegsége alatt mindent elkövetett, hogy anyagi helyzetét a legjobban biztosítsa. Medgyaszay Olaszország enyhe lege alatt keresett időtöltést s bár onnet látszólag javultán tett haza, sokáig nem vihette, e hó 23-án elhunyt. A társaság vesztességét a palotájára fülhözött gyászlobogó jelzi. Medgyaszay utóda csak nemrég neveztetett ki erényi Ulmann I. alos személyében. „Pesti Hirlap.”

A zombori dalárda dal és táncestélye.

Elkésztett tudósítást nem szívesen vesz a különben nyíltan olvasó, s ha a helyi, dalárda dal és táncestélye nem tartozott volna a legkedélyesebb vizalmakhoz, a minot csak e zenében valaha rendeztek nem is emlí-

tették volna meg elkészve. De így bizonyosak vagyunk abban, hogy még most is szívesen olvasnak róla egyetlen mást.

A dalárda működése képezte az est legfeszesebb részét; mert ezuttal, — mint már eddig is — oly eklataus jelét adta életképességének, hogy csak dicsérettel lehet s kell elhalmoznom. Tudósítók különösen kiemeli a „Fogós kérdések” című dal, melyet Vározy László ur az ő érezes s felülmúlhatatlan kedves hangjával énekelt. Szövegét dr. Molnár István Lajos a „Bácska” című helyi lap szerkesztője készítette, s mi azok számára, kik netán nem hallották s nem olvasták, ide írtatjuk:

Fogós kérdések.

(Gené Richard dallamára énekelte a zombori kaszinó-egyleti dalárda 1882. február 21. dalestélyen Vározy László ur.)

Nálunk új ház nem épül,
Utcaim egyik sem szűpül;
Bár drágák a bérlakok;
Czigóság az ablakok.
Rosz a husszék és piacz,
Megsiratod, mit kiadsz;
Mert ha számolsz egy kését;
Majd megöl a dehezit.
... S ha kérdik önök, hogy miért?
... Hát csak — azért!

Világítás van itt jó,
Ha hold süt és esik hó;
A biztonság paratlan;
Üres kamra záratlan.
A tolvaj mind elszellett;
Sz' a zálogos sem ellett! ...
Járda készül sok, de kár,
Hogy azon is nagy a sár.
... S ha kérdik önök, hogy miért?
... Hát csak — azért!

Két templom van s egy sem kell,
De locsmákban nincsen hely;
Egyemást éri a sok bál,
Egy drágább a másiknál.
A színházba kevés jár;
A direktor bukkik már.
Minden üzlet szűmetel;
Jól csak a bor s kártya kel.
... S ha kérdik önök, hogy miért?
... Hát csak — azért!

Küzd a lértét két zsornál,
Egyik sem jobb a kornál;
Van is elég magyaroság
Arra, hogy megbuktassák.
Az iskolaszat készül
És halasztgat merészül;
Nála jelszó: az eszély;
Nem épített, csak beszél.
... S ha kérdik önök, hogy miért?
... Hát csak — azért!

Egy párt öhajjt apázát,
Más — fölöttük tör palézat;
De azért lesz óvoda, (?)
Majd unokánk jár oda!
Szeretet- és szegényház!
Részvény-színház! mit csinálsz?

megfelel a „2” kitevőnek három kereszt a „3” kitevőnek, és így tovább, a természetes számor végtelenségig. Tehát egy chinal udvaroncot a mennyiség-tani műveletekben így is lehet kiírni: (udvaronc)² vagy pedig: (számor)³ ugyanis, egy számor az ötidik hatványra emelve.

A kik nem oly szamarak mint én, és nem tudnak a mennyiség-tanban köröt szedni, azoknak elmondom a szabályt. Hatványon: tészen: (Egy számot (szamarat) annyiszor önmagával (számárságával) megszorozni, a hámszor a melléje írt kitevő (a mellére akasztott kereszt) mutatja.

De nem csupán ebben haladunk, hanem az új classici műveltség felé is, csak nem rég történt, egy kis „Backfischen” egy fiatal irótl, ki Beranger fordításával szerelte első baberát, — kérdezte, tud-e az új classici nyelven beszélni, persze, hogy nem tudott. De ez még nem oly nagy udvariaság — mert mi szamarak is tudunk udvariasak lenni, mint lord Temple levele Foxhoz: „His ottayesty has thought proper to order a new commission of te Pressury in which J. don't perceive your name, (ó felsőre jonak latta egy új kineztári bizottságot kinevezni, melyben az ön nevé nem találom.)

Láthatják tehát kedveském, hogy még a politikai szamarak sem ordítanak, hanem fiom i ávi mondják el számárságukat. Ezt leginkább azért említen, mert, mióta egy bizonyos államkancellár ordított, szegény

Vetkésé már a fogad?
De soká el, ki meglát!
... S ha kérdik önök, hogy miért?
... Hát csak — azért!

A program egy pontján is köztetszésben részesültek, a mi tekintettel a dalárda tagjainak gyakorlatosságát s luzzalmát, nem is esodlatos. A zombori közönség véleményünk szerint igen kedvői a férfi énekeket, különösen az oly szépen betanult dalokat, miniket a dalárda szokott előadni, s ez okból kívánatos volna, ha a dalárda minél többször lépne fel. Látogatottság tekintetében is túlsikerültünk mondható az estély. A pártoló s rendes tagokon kívül, még 150 ember vett részt a vizalomban, s így a „Vadászkürt” minden elfoglalható helyisége zsúfolva volt. A vizalom sikerét főlélezes volna részleteznem. A ki ott volt foglaltat sem al, kothat magának arról, mily kedélyesen, mily festelenül mulatott ott mindenki, a ki pedig ott volt, az nem kíváncsi arra. Lapunk rendes, tudósítója ezuttal rendkívüli elfoglaltsága miatt nem jelenthetett meg ott, különben már mult számunkban az egyes epizódokat is megörökítette volna. Azonban e hibáját legközelebb jóvá teszi.

Mi magunk részéről csak azon óhajunknak adunk kifejezést, vajha minél többször volna alkalomunk a dalárdát ily sikeres vizalom rendezésénél látnunk. X.

KÜLÖNFÉLÉK.

Zomborban e hó 21-én, rendett táncvizalomban részt vettek: Berger Anna, Brück Emília, Della Vedella (Pálankáról), Falcioni Milla, Fischer Berna (B-Bresztovszáról), Graf Anna, Heindelhofer Emma, Iményi Mariska, Keck Emma, Kiss Ilona, Szilágy Ilona, Thum Anna, Roheim Frida kissaszonyok és Herzenberger novellák, továbbá Baumanné, Baschné, Iményiné, dr. Molnárné, Köngné, Falcionné, dr. Roheimné, Czuderné, Sádorné, Weidingerne és Kleiné úrnökök.

Mint egy Szabaddára menesztett sirgönyből értesülünk, a bikityi postarablis ki van derítve, a tettesek előlva s a pénz is nagyrészt meckerült. A vizgálattal Cserba vbró volt megbízva. Közelebb az egész ügyet részletezve hozzuk.

A budapesti zimonyi vasut kiépítéséhez tadvalevo- leg számos község jelentékeny szegedelmet kötelezett. Most már, hogy a vasut építése egész erővel folyik, a községek — kezezel kivételével — megkezdtek kötelezettségeik teljesítését. A nagyobb ajánlattevők közül Halas városa tesnap 62,500 forint fizetett a vasut építési fővállalatának; a város által ingyen szolgáltatandó területekért pedig a jövő hó első felében fizeti ki az egyeseknek a kártalantást, a mi szintén jelentékeny összeget vesz igénybe, mert a vasut Halas határában 27 kilométer hosszú. Halasnak a vasut mintegy 120,000 frtjába kerül, mindamellett máris jelentékeny haladást tanúsított, mert egyidejűleg elhatározottat a város állandó kivilágítása és a fontezák kikövezése, sőt a lámpások január 20-án már fel is állítottak. Megemlítjük még, hogy Szabadkától — a Stametz-Mayer-fole kisszállási uradalmon at a halasi állomásig gomozonyon jár már a véglegesen lerakott sínek s horlja az építési anyag-szerkeket.

Több lapban olvastuk, hogy a nők a Boszniában szenvedő harezokos részére úter-melegítőket készítenek. Ajánljuk e nemes eszmét városunk belkes hölgyközönségének figyelembe.

által ösztönök, az állambölcsészeten kifejtett családi viszonyok szűkezképességének szozatával.”

— Mit szólnak feles barátom ehhez a filosofohok, a kik tagadják, hogy eselekményeink kimúlási pontja az értek, az ösztön.”

„Azoktól mit sem tartok jó barátaim ok mind; Platovól együtt közeli vérrokonaim.”

A matematikus leghozsotott féllekel tovább sompolygott.

Szegény Plato! Én igazán sajnállok! Nem sokára kiteszik szárodet Epikurovól együtt a gymnasimumból (nem nálunk Japánban.) De még nincs elhatározva, a végleges döntést egy trés forte számárra fogják bízni. Ciceroit is elesapják Homer atyánkkal együtt. Ugy kell nekük, minek nekünk az o classici számárságok! Itt van az angol és francia nyelv. Koek Pálban van annyi classici (nem irály, hanem:) momentum mint Phydias, Polycléithos, vagy Praxiteles bármelyik szobor műveiben.

Szép hölgyeim! Ezzel is haladunk a no emancipáció felé: az én fő szavazatom az önök. Kivált mióta tudom, hogy önök közül is sokan viselik dagadóbb kel- lak hullámredő felett, azt a mit én a — hátamon.

A világról ne tessék félreírteni, nem a szákot hanem a keresztet értem.

Különbön ezek a kereszték is matematikai számok. Egy kereszt egyenlo az „1” kitevővel, két kereszt

Láttuk a kimutatást a bezdáni „kölesönös segélyező” egylet, mint szövetkezet üzlet eredményéről” melynek igazgatói jelentéséből kitétni, hogy az egylet évről-évre mind tekintélyesebb eredményeket tüntetett föl. A kimutatás számbeli részleteit ezuttal helyszűke miatt nem közölhetjük. — egyébként sem lettünk arra illetékes helyről felszólítva.

Kiss Józsefnek a Budapesti szemlében történt megátámasztás a „Függelenség”-ben Német József erősen bírálta alá vette és kimutatta, hogy a végzettséget irigység és elzártságos sugalta. Közöljük a kritika kritikájából a következőt: „Ha az ember a kritika végső sorait olvassa, azt kellene hinnie, hogy Kiss a maga balladáiban a zsidókat a világ legzömesebb, legbátrabb embereinek festette. Azt mondja ugyanis a Szemle, hogy „olyan zsidók, amelyeket Kiss fest, nincsenek nálunk, vagy ha vannak, nem az általa festett helyzetben.” Ugyan nezzük, milyenek a Kiss zsidó alakjai. A szégyen Arje közönséges házalo zsidó, aki haza vágzik a kedvese ölele karjaiba az anyja ölele karjaiba. No, olyan zsidó, a ki az anyját nagyon szereti, olyan van nálunk is. A Lea Eszter vevő zsidó asszony, aki elég kapzsi volt ahhoz, hogy lnyáit szolgálatba küldje, és aki megtöbolyodik, mikor meghallja a lánya gyászát. Háttá bizony a kapzsi kincségyvő sem valami ritka jellemvonalunk is a mi zsidóinknak. Simon Judit megöli a gyereket és azért azzal bünhődik, hogy többi magzatait nem szabad megcsókálnia. Ez tehát passiv jellem, milyen akad még a zuluakferek között is. A szép Batóné hosszú Jónásia közönséges bigott zsidó legyen, aki elmezt inkább a templomba imádkozni, mint a szép asszony karjaiba ölelközni. A Kincses Lázár pedig gazdag zsidó a ki a felett való örömeiben, hogy lánya haladás betegséggel felépült, odajára azt a régi szegény babájának. Nem rajzolt tehát Kiss a balladáiban zsidó hőseket, hanem festett közönséges embereket, amelyeket nálunk is, másutt is százával fordulnak elő. Tehát ez az állítása a bírálóknak is íres hirt frázis és durva valótlanság. A kritika pedig legyen kérlelhetetlen, legyen szigorú, de soha se legyen hazug. Ezt ajánljuk a Budapesti Szemle bírálóinak figyelembe. No meg azt is, hogy ha már Kiss József magyarországi megátámasztása, tanuljon meg maga is magyarul. A ki így ír, hogy: „Kiss Iryjától nem tagadhatni meg a bensőséget,” e helyett hogy „Kiss Iryjától nem lehet elvitatni a bensőséget,” vagy „nem lehet megtagadni az elismerést, hogy a Iryrájában van bensőség” — annak nincs joga ahhoz, hogy az akadémia paizsa alatt tudatlanság és rossz akarat ekkora apparatusával lépjen fel.

Cziganybál volt f. hó 23-án a helyb. „Fehér hajó”-hoz czimzett korezmában. A sok barna lány között ittott egy érdekes, szépalak is feltűnt, kit reporterünk bátkirálynőül deklarált. Lakatos Julesimák hívják s az itteni első banda egyik zenészenek leánya. A vígdomó élénkelt folyt mindaddig, míg azt egy épületes vita meg nem zavarta. T. i. egy Seladon megharagudott tánczosnőjére, s azt kívánta, hogy az hagyja el a termet. Földig a rendőség nem tudósított bennünket az affair további lefolyása felől.

Megbokrosodott egy hó f. hó 24-én az apatini utcában, s eltöpeve fekétt dühösen száguldoztott tova. Az utcában végigrohamba valóban nem kis ijedelmet okozott a járókelőknek. Szerencsétlenség nem történt ugyan, de történhetett volna s azért rendörségünk éberségét felhívjuk. Az ilyen megbokrosodott hó tulajdonosa megbüntető, ha — mint legtöbbször történik — vigyázatlansága folytán tünad a veszélyes roham.

A Magyar Kereskedők Lapja” című szakközlönyt Kende Zsigmond vette át, kinek szerkesztése alatt a lap bizonyára fontos hivatást fog kereskedői körökben betölteni. A lap egy pályázatot is hirdetett, melyet egész terjedelmében itt közlünk: Vannak kérdések, melyeket csak a különféle szakkörök nyilatkozatai vezethetnek a kellő megoldásra. Ez vezetett bennünket arra, hogy kitűzzünk néhány kérdésre pályadíjt, felhíva olvasóinkat, hogy a pályázatban minél számszerűsában részt venni sziveskedjenek. A „Magyar Kereskedők Lapja”-nak pályázata következő: I. A nemetországi vámpolitika és a magyar kereskedelem érdekében szükséges ellen övrendszabályok. A legjobbnak ítélte mi díja 3 arany. 2. A magyarországi kereskedelem magyarországi és a kereskedők az iránybani teendői. A legjobbnak ítélte pályamű díja 2 arany. 3. A gyarmatári- és petroléumüzlet helyzete a fogyasztási és petroléumadó behozatala után. A legjobbnak ítélte pályamű díja 1 arany. 4. Szabadon választandó dolgozat a pénzügy vagy a kereskedelem körében. A legjobbnak ítélte pályamű díja 1 arany. A pályaművek jelöges levélvel ellátva beküldendők április 1-ig. A pályamű legelőbb 2 nyomtatott ívre terjedhet, de okvetlenül legalább egy ivre. A jelöges levélben olvashatóan kirandó a szerző neve és lakása. A pályaművek bírálatai szerkesztőségünkön kívül felkérünk három szakértőt, kiknek névsorát egyik legelőbből számunkban közöljük. A pályázat eredményét április hó utolsó vasárnapján közöljük, a mikor is a pályanyerte-

sek díjaitat szerkesztőségünkben felvehetik, vagy megküldjük posta útján, ha vidéken laknak. A kintünetett-nél díseretét nyert pályaműveket is közölni fogjuk lapunkban. Budapest, 1881. január 20-án. A „Magyar Kereskedők Lapja” szerkesztősége.

Irodalom.

A „Magyar Regény-Csarnok” 6. füzeté is megjelent a szokott esinos kiállításának érdekes gazdag tartalommal, mely rövid pályafutása alatt már is általános kedves olvasmányává lett a nagyfajta közönség minden rétegénél. Nagy érdemű és nagyban előmozdítja terjedelmébe volna daczára is nagy olcsósága s hetteknitki megjelenése. (Az 2° 3° köteté ismét kőz. ar. csak 12 kr.) A hatodik füzet tartalmáa a következők: Föld, erdőtér regény, Gózsán Eklektó. Fel fogyerrel! Gidromancia, ford. Belsőis Gusztáv. Doctor Castillo, erdőtér regény, Gólench Ferencz. Az ősi család, atherosés, Mikszáth Kálmán. Mozák, érdekes és mulatótálasok Humorisztikus képek — Ajándék é valóban pártólásra méltó derek vállalatot t. olvasónk figyelembe.

A „Képes Családi Lapok” 20-ik számanak tartalmáa: Az apa boszúja Elheszélés, írta Cserhámi T. (Folytatás) Loreley. Heine költeménye, fordította Endrődy Sándor (Képpel) A halálig Beszélke, F. C. E. után Városi Malvinát. A bálkirályi. Farsangi eszeves, írta Sganarelle. Egy tanár életéből, Naplótervek közül, Tassnádi M. Csak játékból, Beszely, írta Aigner Ferencz (Folytatás) A honapsz szóba. Novellette, írta Nipon H. Fördítőző Hamlet, Valomias, költemény, írta Dengi János, Hogy tánczban nek más világországokban. Egy kis exotikus szemle. Az orosz-szlovák, Hunores, írta Philantrop (Vége) Képeinkhez. Mindentel. — Képeink: Loreley, Guttenberg és Fust. — Az orosz-szlovák — Melleklet: A kimes” című regény 113—128. — A horitok: Hét naptár Sakk-talány, Magikus ponttalány, Talány megjelölés. Megjelölés nevei. Keresésk. felelelek, ajándék. A szerkesztőség postája. Hirdetések. A kis lotto hozsói.

A 21-ik szám tartalmáa: Az apa boszúja Elheszélés, írta Cserhámi T. M. (Folytatás). Oh ne kórózd. Költemény írta Perényi Kálmán. A halálig. Beszélke, F. C. E. után Városi Malvinát. (Folytatás) Ne csak meg. Rajz, írta Lovay Sándor Afrikáról. Művelődés-történeti eszeves, írta Philantrop. Csak játékból, Beszely, írta Aigner Ferencz (Folytatás) A korperecz. Humorisztikus karcolat, írta Gópcsevő Spiridion. A veldelen játéka. Farsangi tréfa, írta B. Zs. Egy madáralköz. (Aurelio Costanzo után) Hogy elő gyakran szemelőle nézek. Költemények Szirmai Lajostól. A honapsz szóba. Novellette, írta Nipon H. Fördítőző Hamlet (Folytatás) Képeinkhez. Mindentel. — Képeink: A házadas szühelyéről. Elemlészaltó. csapat megátámasztása a felkelők által. A „Jeannette” közös szerzenesétlen sarkitász. — ezimborák. — Melleklet: „A kimes” című regény 129—144. — A horitok: Hét naptár Sakk-talány, Számnyev. Talány megjelölés. Megjelölés nevei. Keresésk. felelelek, ajándék. A szerkesztőség postája. Hirdetések. A kis lotto hozsói. Előzetesítel Meline Vilmosnál, Budapest IV. kerest papmunka-utazta 8. sz. Egész evre 6 ft, fél evre 3 ft, negyed evre 1 ft 50 kr.

CSARNOK.

A mende-monda.

— Vonalfoltoit tarca-czikk. —

Egy ízben már beszéltünk a szűzvárságról, de csak átalanóságban. Most positív adatokkal is szolgáltunk. Miután pedig édes magunkról van szó, mert mi lehetünk oly szözenesékek, hogy a nagy száju hírszárnnyára jutottunk, attól sem kell félnünk, hogy valaki talála fogja magát érzeni.

De ad rem. Zombor város nagyérdemű közönségének az a része, mely mindig „jól van értesülve,” s mely „mindent tud” de toleg az a része, mely egyebekkel nem is foglalkozik, mint mende-mondáissal, jól értesült arról hogy a városból elhataztam.

Hová, az egyelőre titok volt, de egy nemelekek kolumbusi leleménységgel mégis kifundáltak, hogy „leányvőzöbe” járok. (Csak hogy ez nem eredi elég autentikus forrásból, mert határozottan tudva van felelem hogy gyűlölni a nőket (a mit egy más szűz van autentikus forrásig valig demental) s így kísértettek, hogy valami titkos küldetésem van, a mit eléggé bizonyít az, hogy teli bunda nélkül erdelem utnak.

Alig voltam pár napig távol a városból, már is erjedni kezdett a hír, a legkülönfélébb versiókban misztifikálva a könnyven hivatott távollétem okairól.

Egyszerre csak fölítotté fejét egy positívum, mely remületté idézett elő.

Éjfélt után valami félrehoz utzában láttak egyedül. Czilidremer melyen homlokomra volt luzya, kajla botommal pedig úgy hadonáztam a levegőben, mintha valakit agyon akarnék vele ütni. Hányan láttak, azt nem tudom, de elég az hozzá, hogy láttak, s hogy ez van a l a m i t j e l e n t. Mit? Valami remületeset, valami borzadalmasat!

S ebben igen sok a valószínű. Egy ember, a ki eltűnik a városból, elhutatit az emberekkel, hogy ő utazni fog, s egyszerre éjféltán látatja magát a hozzá, milyen állapotban. Atalanossá vált a hiedelem, hogy valami ő s s z e s e k ü v é s t forralok.

De milyen összeszkést? Megbizatást kaptam-e tén Skobeleftől, hogy az

elvéredtelenelet löszérel s pénzzel lássam el? Vagy talán zsidóheczet akarok inscenázni? Vagy a mi legvalószínűbb meg akarom szoktatni a legszobbi s leggazdagabb leányt. . . .

Amnyi tény, hogy veszeielmes egy ember vagyok, s minden jámbor érzelni embernek örizkednie kell tőlem.

A hír sokféle alakban keringett s végre akkorára megmött, hogy hozzáim is eljutott a távol Alföldre, de milyen formában?

Az idegen nyelvű polgárok számos vétkeimért halálra ítélték ritkón, s nekem szokóim kelle az igazság sújtó kezei elöl.

Kezdetben csak tréfára vettem a dolgot. De midon hazajövet az uton határozottan hallottam, hogy mind e hírválóban létezik, s vannak hívoí is, komoly aggodalmak szállottak meg. É szerint az a sors várhat rám, hogy mihejt a város falai között mutatkozm, elögnak a szándékot s lánczokba vernek. Legnagyobb ijedelmemre találkoztam még az uton ismerőssel is, a ki csodálkozva kérde tolem:

- Elek-e még?
- Hogy-hogy? tehát azon is kételek lek?
- Nygion is, Hol járt ön?
- Már minthogy én. Hát mi köze hozzá?
- Ott van mi? Most már szent igaz, hogy a szeretője hitelen lett.
- S azt human tudja?
- Barátom én zombori vagyok.
- Minden zombori le fogja ezt olvasni arezomról?
- Úgy van, s minden zombori valami mást fog leolvasni arezról. Övököljek szohatni, nagyon kacagni vagy egykedvűséget mutatni. Ne merjen közönyös pófát vágni, ne szorítson kezét forrón, s ne hűlezen, szóval föl ne tünjek valaki elöl, mert akkor jaj önök.
- Hát akkor azt hiszem legjobb, ha láthatatlan alakban megyek be, mint Aeneas Kartházóba.
- Az lesz a legjobb.

Csak hogy az én édes anyám nem volt Venus, mint Aeneas, s így abból semmi se lett, hogy én láthatatlan alakban jussak a városba.

A kívül esk találkoztam, vagy merő szemem közé nézett, vagy kikerült, mintha azt mondana:

- Meztelen, mint egy kutyát!
- Végre barátimmal is találkoztam.
- Ejh! megjöttél. De rosszul nézel ki.
- Pardon. De nem tehetek róla. Az ut nagyon megviselt.

- Dehogy az ut. Valami más.
- Ugyan mi?
- Tudjuk, hasztalan tagadnád.
- Eszem ágában sincs tagadni. Való, mind egy szög.

- Tehát csakugyan.
- Minden bizonyval.
- Akkor megvétel!
- Micsoda?
- Igen, s még ma elküldöm a számdít.
- Megzondtél.
- Sor kijozomlaltam.
- Hát azt hiszed, hogy csodot mondtam.
- Ó ne ígygezkezzél túvtra vinni. Egyszerű a dolog.

Nem akarok olyan emberrel érintkezni, a kinek mindkét zsebe tele van dynamittal.

— Jézus! Tán csak nem. Tapogasd meg a zsebemet.

— Nem én. Nem akarok a levegőbe röplüni. Egészem bódultam tanyogtom lakásomra. Az mindentelre záro instrumentummal volt elemem elbarrikádozva. Zörögtem. Seuki se akarta hallani. Cszengett, hogy a csengetyű elszakadt. Seuki se jött. Két-sébe eszemben keresztül törtém az alakot, s azon másztam szözöbén.

- Reggel a házi ur mogorva arczczal állit le hozzám.
- Sajnálom uram, de fel kell mondanom a lakást.
- S vajon miért?
- Tirtoks okaim vannak.
- Mindazonáltal nem lehetne azok közül egyet meg tudni.

— Azt hallottam, hogy ön részeges ember. Ha kótvagyas tér haza, mindent tör-zuz.

- Ó ne higyeje!
- Egyebet is hallottam. Ön szabadkőnyives.
- Hisz az nem hiba.
- De ön nihilista.
- Az is csak akkor vagyok, mikor pénzem nincs.
- Uram ön tréfás. Kikerem nagzannak.
- Hát csakugyan kikeremközoldjam?
- Még pedig mihamarabb. Jó lesz a városból is elhurozkodni, mert mint biztos kutból értesítlem a legelőbbelki közgylés alkalmasból inditvány lesz ön ellen.

- Ellenem!
- Igen, ön ellen. Közbitonságot tekintetek, azt parancsolják a város előjáróságának, hogy ont távolítsa el a városból. Azt mondják, azt ön gygtyogató.
- De uram, nem tudja ön, hogy a „mata fugosa” föltálatított.

— Elég! Végeztünk!

Irdelen már most a nyájas olvasó, hogy milyen esufondáros és gyalázatos egy dolog a mende-monda. Engem egészen föntre silányított. Csak az a szerencsem, hogy a „Zombor és Vidéke” szerkesztősége jól ismer, különben már itt sem volnék földalható. De többé én el nem hagyom a várost, ha mindjárt hitelen lesz is hozzám a szeretom. Nem én! Megfogadtam!

Piripócsy.

NOVELLA-TÁR.

Letépett lilium.

— Beszély. —

Írta: R. J.

(Folytatás)

Égészen elcsodlott gyanyuka. Hiszen egy lépést se tesz a lány felé. Alkonyat táján a gróf ismét hintájába ül s Friesessel együtt elhajtatók.

Az öreg lelkesen egy nehéz kő gördült le. Há! istennek! Most már bizonyosan nem forralnak rosszat. Legalább addig nem, míg vissza nem jönnek. Az öreg Komondoros mikor a borokat átszolgáhatta, véletlenül a pinczébe felelte a kulcsokat. Véletlenül-e vagy mert a kísértés erőt vett rajta, — de senki se kérte tőle s így a midea a gróf grómfjával távozott, az öreg fejében esálos gondolatok támadtak.

Lemenni a pinczébe s kedve szerint kóstolgatni azt a jó bort, melynek íze még a szájában volt.

Már lesötétedett, midőn az öreg nem állhatott ellent a kísértésnek, s Esztkével a pinczébe ment.

Ott gyorsan megtöltött néhány csobót borral s vissza sietett szobájába. Esztké segített a bort vinni. Mikor a lopás így sikerült, az öreg önmegelégedetten vett elő két poharat s töltött azokba.

— Igyunk leányom!

Esztké ivott. A bor édeskés volt s ízlett neki.

— Igen jó! mondá s még egyszer ivott.

Az öreg maga részéről nem várt látatásra. Mentül tovább ivott, annál jobban kívánta.

Igy iszogattak jó ideig, a míg a mámor Esztké fejébe szállt s a lányka lehajta fejét kelyére, esendesen elszunnyadt.

Komondoros látyánk is érzé már a mámor hatásait. De hiszen biztonságban volt. Az öregnek oly jól esett leereszgedni. Vén szentjai felrisszútek a tüzes bortól, vére hevesebben keringett. Nem tudott már annyira se észnelni, hogy Esztkét leleketette volna agyába.

Öntögette magába a tüzes italt.

Végre erőt vett rajta is az álom.

Lassan lehányatott feje s kevés vártatira hatalmasan hortyogott.

Fosztó szép látvány volt ez öreg ember, a mint hortól elkábula aludt. Előtte az üres csésék, közelében egy gyönyörű lányka, szintén mámortól elszédülve.

V.

E pillanatban megnyílt az ajtó s Fries lépett be rajta, kísérve még két markos leánytál.

— Fogjátok meg e lánykát, susogta s hozzátok utánam.

A legények gyengéden fölemelték Esztkét s vitték a grómfjához.

Föl az eneletrre egy kerek boudoárba, mely gyéren volt megvilágítva. Ott várt a gróf.

Hogy s mikor jöttek vissza, arról csak ok számolhattak: Tükös bejárattól a házép semmit sem tudott. A legények Fries útmutatása szerint a szobába léptek s egy alacsony ottománra helyezték kedves terhüket. Azután távoztak.

Fries mosolygva hajta meg magát a gróf elé s azt kérde:

— Meg van velen méltóságod elégedve?

— Meg, Fries. De feledt, hogy megfogadtam a kasznárnak becsületszavamra, hogy a lánykát semmi bántása nem lesz.

— Egh! gróf becsületelő... Egy pár ezer forinttal vissza válthatja a szavát.

— Igen van. Távozzatok.

Fries meghajta magát, szemében démoni tűz pislogott, — úgy orult a lelke, hogy egy gonosz tettet vélihetett véghez. Azután távoztak.

A gróf egyedül maradt a lánykával. Leült hozzá a padlagra, s hosszan meredt az alvó gyönyörű vonásaira.

Egy áttatlan angyal feküdt ott, melynek arcából a menny nyúlósága sugárzott ki.

A gróf szívében sajátos érzet ébredt föl, elgondolta magában mindazt, a mit az élet ozonban eddig átértett. Végig élte újra multjának kéjes napjait. Viszszáidzte emlékébe az öntelédit óromok mámoros perceit. Kereste érzelmének elhunyt rokonságát. Soha, soha se érte azt, a mit e pillanatban, soha, soha se

dobogott még száze oly sebesen, mint most, hogy ez egyszerű, tudatlan lányka arczárát tekintett. Olyanformán volt, mint a pogány, hitetlen, egy isteni csoda láttára, mely keblében a hit magasztos érzelmét eleresztí föl.

Meg nem magyarázhatta magának, hogy mi gyakorolt idegeire olyan büvähattást, hogy még csak meg sem mert mozdulni, annál kevésbé pedig érinteni azt a fehér liliumot, mely védelmenül ott feküdt előtte. Lézést fogta el. Szerette volna ölelni, csókolni, de mintha egy fensőbb hatalom állana ellent láthatatlanul, úgy állt ott mozdulatlanul, szeméit le nem véve a csodálatosan szép tüneményről. Végre erőt vett magán és lehajolt, hogy megsokkolja ajkait. A lányka felrezzent. Almosan tekintett körül. Agyát még a bor mámorára nyugózó le. Azt hitte álmodik.

Megszólalt:

— Ugy-e nem bántasz engem? Ugy-e nem akarsz szép gróf ur, megölni engem?

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

B. L. Szabadka. Még nem írtelhetünk, mert nem vagyunk véle egészen tisztában; de annyit mondhatunk, hogy: folytassa!
Sz. K. Szabadka. Küldjék a számatok, s várjuk az ígére-
teket.

„Herkules és Örsze” írta **Fa Janko.** Megjötték érte a 10-
krt, mert elfeledt rá még egy belyegyet tenni. De nem használ-
hatjuk Hosszra elhajított üres verselmeny, melynek a vége se
csattan. Itt-ott egy-egy ugyesen írt versor található, midől azt
következtetjük, hogy gondosabban írt versor közölhetők lesznek.
Jelen verssor a következő;

„Tanulj meg öreg atyádtól, helyesen akkor téssz;

Midőn mit a szív kieszol, el is szível az ész — — —
De vannak rimok, milyen pl. a hajlandó — adandom; kinoktol
— doktor; odébb — bodét; elbe — hepalet; Orszet — orszé,
olyan rosszak, hogy minden poetica. Hentia, euphonia, stb. el-
lentmondának azoknak. Jobbat várunk.

F. L. Szeged. A mult napokban arra jártam. Kértelek, de
nem találalak. Leveléírásra vajmi kevés az idom.

P. S. Budapest. Kérjük ezimet. Hová küldjük a lapot?

R. A. T. Szele. Csak most olvastuk sorait, mert Békésme-
gyében jártunk. Erdemes lett volna kiadni a levelet, de nagyon
is dicsér bennünket, s pro domo nem illik az effélevé brillirozni.
Hanem hát annak előtte tudott on mást is írni Valami önálló,
vagy olyat, mely a napi kérdésekre vág. Hisz van iróvádkja, ha szem-
mei gyengék. Üdvözöljük!

Felelős szerkesztő:

MÜLLER GYULA.

Kiadók és lapudajfonosok:

Nadasch, Muzsik és Parlics.

HIRDETÉSEK.

A legjobb hírnek örvendő és a fogyasztók által legkedveltebb

„Bécsi tablái”

SAJTÓ-ÉLESZTŐ

alulírottánál

70 krajczárjával kiloja

kapható.

Postai rendelvények utánvét mellett azonnal fogamatositattak.

Tisztelettel

Theodorovits István
vegyszerkeskedés,

Zomborban, főtér a szerb templom épületében.

A f. évi márczius 1-én

életbe lépő

vándijemelkedés

nevezetesen

KÁVÉNÁL

lesz észrevehető, minthogy e forgalmi
cizik ezáltal kilonként körülbelül 20 kraj-
czárral drágább lesz.

Ennek folytán támaszoljuk a t. fog-
yasztóknak, kávészükségeiteket még e
hoban fedni, és ajánljuk e célból **dúsan**
**felszerelt kávéaktárunkat, a legjutá-
nyosabb árak mellett.**

Kiváló tisztelettel

Weidinger S. és Zs.

IGÉRVÉNYEK

1864-es sorsjegyekre.

Egy egész 4 frt. — Egy fél 2¹/₄ frt.

és belyeg.

Főnyeremény: 200,000 forint oszt. ért.

Huzás már márczius 1-én.

A szerb sorsjegyeknek f. é. január 14-én megtartott harmadik huzása alkalmával ismét egy általunk eladott sorsjegy nyerte a 100,000 arany frankból álló főnyereményt.

A legközelebbi huzás márczius 14-én fog megtartatni. Ugyancsak nálunk kaphatók eredeti szerb sorsjegyek, s vet-jegyek határozottan a napi árfolyam mellett. A vevo azonnal és egyedül játszik az első fizetés teljesítés után minden nyeremenyre.

Váltó-tizlet a
Bécs,
Wollzeile 10. szám

MERKUR

kiadóhivatalában
Ch. Colin,
Wollzeile 10. szám

Nadasch, Muzsik és Partics könyv- és könyvműve Zomborban.